

Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2014

Redogörelsens huvudsakliga innehåll

I redogörelsen redovisas verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska IPU-delegationens arbete under 2014.

Stockholm den 18 februari 2015

På riksdagsstyrelsens vägnar

Urban Ahlin

Kathrin Flossing

I beslutet har deltagit:

Urban Ahlin (ordförande), Håkan Bergman (S), Jessica Polfjärd (M), Berit Högman (S), Hans Wallmark (M), Leif Jakobsson (S), Per Ramhorn (SD), Cecilia Magnusson (M), Eva Sonidsson (S), Anders W Jonsson (C) och Maria Ferm (MP)

Bakgrund

Ordförandena för IPU-delegationen respektive PA-UfM-delegationen framförde i en skrivelse till riksdagsstyrelsen den 8 april 2011 (dnr 049-2548-2010/11) önskemål om att den årliga redogörelsen för delegationernas verksamhet ska lämnas till kammaren i stället för som tidigare till riksdagsstyrelsen, i syfte att ytterligare synliggöra verksamheten. I utredningen om riksdagens internationella verksamhet (RivUt, 2010/11:URF1) framförs att det är angeläget att det internationella engagemanget i högre grad integreras med riksdagens övriga verksamhet. En debatt i kammaren ger ledamöterna möjlighet att sprida kunskap och information mellan ledamöterna och till allmänheten. Riksdagsstyrelsen beslutade 2012, 2013 och 2014 att överlämna redogörelserna för 2011, 2012 och 2013 års verksamhet i delegationerna till riksdagen. Ärendena bereddes av utrikesutskottet och kammardebatt hölls. I översynen av riksdagsordningen (2012/13:URF3) som gjordes av en kommitté under ledning av talmannen, föreslås att denna försöksverksamhet ska fortsätta eftersom den kan ge underlag för fortsatta överväganden. Riksdagsstyrelsen har i framställningen Översyn av riksdagsordningen (2013/14:RS3) förklarat sig dela kommitténs uppfattning.

Riksdagsstyrelsen har mot denna bakgrund beslutat att överlämna redogörelsen för verksamheten för 2014 från riksdagens delegation till Interparlamentariska unionen (IPU) till riksdagen.

Sammanfattning

Med utgångspunkt i visionen om att väl fungerande parlament ger starkare demokratier har organisationen för världens parlament, Interparlamentariska unionen, (IPU) under året verkat för de parlamentariska institutionernas utveckling och bidragit till diskussionerna inför framtagandet av den nya utvecklingsagendan. I IPU:s uppgifter ingår också att främja personliga kontakter mellan parlamentsledamöter i alla länder. Att hjälpa till med att bygga upp väl fungerande parlament är en ständigt växande del av IPU:s verksamhet. Under 2014 fokuserade IPU bl. a. på parlamenten i Egypten, Tunisien, Guinea-Bissau, Bangladesh och Burundi.

IPU antog under året resolutioner om värnandet av barn, särskilt ensamkommande flyktingbarn under krig och konflikter, parlamentens roll i arbetet mot en kärnvapenfri värld och en värld motståndskraftig mot risker med utgångspunkt i den demografiska utvecklingen och miljöpåverkan. Övriga teman handlade om cyberterrorism som ett allvarligt hot mot fred och global säkerhet, bildandet av ett nytt system och främjande av parlamentariska åtgärder för vattenförsörjning, internationell lag kopplad till nationell suveränitet, samt mänskliga rättigheter och icke-inblandning i staters inre angelägenheter.

Under året antogs två särskilt brådskande resolutioner, en om den humanitära krisen och återuppbyggnad av fred i Centralafrikanska Republiken (CAR) och en om ebolakrisen.

Den svenska IPU-delegationen har fortsatt att hålla en hög ambitionsnivå som inkluderat ett aktivt deltagande i framtagandet av resolutioner och i kommittéer och arbetsgrupper.

Stockholm januari 2015

Krister Örnfjäder (S)

Ordförande

Helena Lundstedt

Delegationssekreterare

Innehållsförteckning

Redogörelsens huvudsakliga innehåll	1
Bakgrund	2
Sammanfattning	3
Innehållsförteckning	4
Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2014	5
Den svenska IPU-delegationens sammansättning och verksamhet	6
IPU:s 130:e församling i Genève, Schweiz, den 16–20 mars 2014	6
IPU:s 131:a församling i Genève, Schweiz, den 12–16 oktober 2014	10
Ny president och ny generalsekreterare	14
Övriga IPU-möten	14
Framåtblickande	15
Nyligen genomförda och kommande församlingsmöten	15

Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2014

Under året firade Interparlamentariska unionen (IPU) 125 år och är världens äldsta multilaterala organisation. IPU grundades 1889 med syfte att arbeta för fred och mellanfolkligt samarbete. Organisationen har för närvarande 166 nationella parlament som medlemmar. I IPU:s uppgifter ingår att främja personliga kontakter mellan parlamentsledamöter i alla länder och att verka för de parlamentariska institutionernas utveckling. Att hjälpa till med att bygga upp demokratiska funktioner och fungerande parlament är en ständigt växande del av IPU:s verksamhet. Under 2014 arbetade IPU bl. a. med dessa frågor i Egypten, Tunisien, Guinea-Bissau, Bangladesh och Burundi.

Under året fokuserade IPU särskilt på kvinnlig representation, jämställdhet och arbetet med våld mot kvinnor. Vid årets båda församlingar adresserades dessa frågor vid upprepade tillfällen och i olika sammanhang av både manliga och kvinnliga parlamentariker. Det konstaterades att inget land i dag kan påstå sig ha uppnått jämställdhet och att IPU:s medlemmar vill ha ett eget mål för jämställdhet och som ska integreras i övriga mål när de nya utvecklingsmålen ska formuleras och efterträda FN:s nuvarande millenniemål när dessa löper ut 2015.

Under 2014 antog IPU tre resolutioner, nämligen om värnandet av barn, särskilt ensamkommande flyktingbarn under krig och konflikter, parlamentens roll i arbetet mot en kärnvapenfri värld och om en värld motståndskraftig mot risker med utgångspunkt i den demografiska utvecklingen och miljöpåverkan. Övriga teman handlade om cyberterrorism som ett allvarligt hot mot fred och global säkerhet, bildandet av ett nytt system och främjande av parlamentariska åtgärder för vattenförsörjning, internationell lag kopplad till nationell suveränitet, samt mänskliga rättigheter och icke-inblandning i staters inre angelägenheter. Två särskilt brådskande resolutioner antogs. En om den humanitära krisen och återuppbyggnad av fred i Centralafrikanska Republiken (CAR) och en om ebolakrisen.

IPU:s president, marockanen Abdelwahad Radi, uttalade sig under året om de akuta kriserna i Centralafrikanska republiken, Syrien och Ukraina. President Radi fördömde det våld som begås och uppmanade det internationella samfundet att ge fortsatt stöd genom hjälp till de miljoner människor som är drabbade. Radi påminde om att IPU bildades på värdegrunden att kriser måste lösas på fredlig väg och inkludera politisk dialog som bygger på ömsesidig respekt och förståelse.

Den svenska IPU-delegationens sammansättning och verksamhet

Riksdagens permanenta IPU-delegation bestod under mandatperioden 2010–2014 av fem ledamöter som samtliga är invalda i IPU:s kommittéer: ordförande Anti Avsan (M), medlem av IPU:s parlamentariska styrgrupp för WTO-frågor, förste vice ordförande Krister Örnfjäder (S), ordförande för IPU:s parlamentariska styrgrupp för WTO-frågor, andre vice ordförande Ulrika Karlsson (M), medlem av kommittén för främjande av respekten för internationell humanitär rätt och vice president för styrelsen för kvinnliga parlamentariker, Monica Green (S), vice president för kommittén för Mellanösternfrågor och Ulf Nilsson (FP), medlem av kommittén för parlamentarikers mänskliga rättigheter.

Efter riksdagsvalet i september 2014 valdes en ny IPU-delegation för mandatperioden 2014–2018 av talmannen i samråd med gruppledarna. Ett konstituerande möte hölls den 4 november 2014 och delegationen har under mandatperioden följande sammansättning: ordförande Krister Örnfjäder (S), förste vice ordförande Anti Avsan (M), andre vice ordförande Monica Green (S), Ulrika Karlsson (M) och Teres Lindberg (S).

Under 2014 har delegationsmöten hållits vid flera tillfällen. Mötena har till stor del ägnats åt substansfrågor, budget och förberedelser inför IPU:s två årliga församlingsmöten.

I februari bjöd IPU-delegationen in till ett seminarium om barns rättigheter i konflikter, med särskilt fokus på ensamkommande flyktingbarn. Vid seminariet deltog bl. a. Omid Mahmoudi, som kom till Sverige 2010 som ensamkommande flyktingbarn från Afghanistan.

Det huvudsakliga arbetet inom IPU och för den svenska delegationen utförs inför och under de två årliga församlingarna. Nedan följer rapporter från dessa.

IPU:s 130:e församling i Genève, Schweiz, den 16–20 mars 2014

Över 700 parlamentariker från 141 länder samlades i mars 2014 i Genève för att diskutera globala frågor. Huvudtemat för mötet var förnyelse av våra åtaganden för värnandet av fred och demokrati. Andre vice talman Ulf Holm (MP), delegationsledare, talade i generaldebatten om värdet av parlamentarisk diplomati och IPU:s viktiga roll som den äldsta multilaterala organisationen där parlamentariker från över 160 länder samarbetar. Han adresserade även krisen på Krimhalvön och Rysslands oacceptabla agerande. Vidare lyfte han jämställdhet som en förutsättning för utveckling och som en av de viktigaste frågorna att prioritera i FN:s nya utvecklingsmål, och påpekade att män och kvinnor måste ta ansvar och arbeta tillsammans för att nå jämställdhet.

De permanenta kommittéerna

I första kommittén behandlades en resolution om parlamentarikers bidrag i arbetet mot en kärnvapenfri värld. Christer Winbäck (FP) och Krister Örnfjäder

(S) representerade Sverige. Christer Winbäck höll ett anförande där han betonade parlamentarikers ansvar att utöva påtryckningar på sina regeringar i frågan. Han underströk också vikten av ett nära samarbete mellan parlament och organisationer i civilsamhället i nedrustningsfrågan.

Anti Avsan (M) och Jonas Gunnarsson (S) följde andra kommittén, som handlade om en värld motståndskraftig mot risker som hänger samman med den demografiska utvecklingen och miljöpåverkan. Den resolutionstext som antogs tog sin utgångspunkt i att katastrofer världen över hotar människors liv, förhindrar deras sociala och ekonomiska utveckling och förstör miljön, och att dåligt planerade och hanterade urbaniseringsprocesser, befolkningsökning, fattigdom, svaga institutioner och miljödegradering är viktiga faktorer som bidrar till riskerna. I resolutionen underströks att kvinnor har rätt att planera sina liv och avgöra när och om man vill ha barn, att oavsiktliga graviditeter är en av orsakerna till den fortsatta befolkningsökningen och att kvinnor och barn är mest sårbara och löper störst risk att lida psykiskt och fysiskt i samband med katastrofer.

I tredje kommittén diskuterades parlamentens roll för att skydda barns rättigheter, särskilt ensamkommande flyktingbarn, och att förhindra att barn utnyttjas i krig och konflikter. Monica Green (S) uppmärksammade i debatten Unicefs nyligen publicerade rapport om barnens situation i Syrien. Green konstaterade att under tre års krig har över 10 000 barn dödats, en miljon nås fortfarande inte av hjälp och att på grund av kriget märks en hel generation för livet. I sitt tal lyfte Green även det upprörande faktum att allt fler flickor drivs in i barnäktenskap av desperata föräldrar och att var femte syriska flicka i Jordaniens flyktingläger tvingas in i äktenskap.

Även Ulf Nilsson (FP) lyfte i sitt anförande krisen i Syrien. Nilsson påpekade att parlamentariker har ett ansvar att hålla sina nationella regeringar ansvariga för deras humanitära skyldigheter gentemot barn i krig inklusive ensamkommande flyktingbarn. Dessa barn ska skyddas, ges vård och omsorg, skola och utbildning, rehabilitering, bostad och juridisk assistans. Den svenska delegationen fick bland annat igenom en paragraf som handlar om att säkerställa ett humant och säkert återvändande av ensamkommande flyktingbarn när det står klart att de inte kan stanna. Inget barn får dock återvända utan ett ansvarfullt mottagande i hemlandet där återförenande med föräldrar ska ske och barnets bästa på individuell basis kan garanteras.

Efter en stadgeändring har IPU numera fyra permanenta kommittéer genom att FN-kommitténs status höjts. Anti Avsan (M) föreslog tillsammans med den mexikanska senatoren Laura Rojas ett gemensamt ämne för kommittén att diskutera under 2015/16. Det handlar om parlamentarikers bidrag till det internationella samarbetet för att bekämpa de globala problemen rörande narkotika. Avsan och Rojas föreslog att kommittén ska låta genomföra en studie som handlar om hur parlamentariker kan understödja UNGASS 2016 om narkotikafrågor (United Nations General Assembly Special Session), som är den narkotikapolitiska händelsen vid vilken man kommer att utvärdera den rådande globala narkotikapolitik och lägga upp riktlinjer för framtiden.

Centralafrikanska republiken och Ukraina

IPU:s president Radi uttalade sig om de akuta kriserna i Centralafrikanska republiken (CAR), Syrien och Ukraina. En resolution om ett särskilt brådskande ämne, den humanitära krisen och återuppbyggnad av fred i CAR, antogs. Parlamentarikerna uttryckte i resolution och debatt sin djupa oro över den stora humanitära krisen i CAR och beklagade det fasansfulla våld som drabbar civila och då särskilt barn, äldre och kvinnor. Anti Avsan (M) deltog i redaktionsarbetet av resolutionen som antogs enhälligt och uppmanar till ett slut på fientligheterna och ger stöd till ökad internationell hjälp.

Inom de s.k. 12 plus länderna (de länder som ingår i Europarådet + Kanada, Australien och Nya Zeeland) fanns ett starkt önskemål om att IPU måste adressera krisen i Ukraina och Rysslands agerande. Medlemsländerna i 12 plus gruppens medlemsländer påpekade att IPU som står för demokrati, mänskliga rättigheter, rättssäkerhet, fred och säkerhet inte kan vara tyst och flera av medlemsländerna valde att i generaldebatten med kraftiga ordalag fördöma Rysslands handlingar.

Styrande rådet

Tonga valdes in som nytt medlemsland i IPU. På rekommendation av den externa och de interna revisorerna godkände rådet det finansiella resultatet från 2013. Rådet tog även del av en översikt över IPU:s ekonomiska situation och konstaterade att finanserna är i balans. Tack vare ökade frivilliga bidrag har intäkterna för 2013 ökat med 3 procent jämfört med året innan trots att medlemsbidragen är oförändrade. En stor del av den nya frivilliga finansiering som inkommit har fokus på att stödja utvecklingsmålen, särskilt beträffande mödrar, nyfödda och barns hälsa, och jämställdhetsprogram.

Rådet fick även information om den nyss genomförda halvtidsutvärderingen av IPU:s strategiska plan för åren 2012–2017. Konsultbyrån Global Partners Governance hade utfört uppdraget baserat på IPU:s publikationer, frågeformulär, intervjuer och studiebesök. Bland annat intervjuades Krister Örnfjäder (S). Utvärderingen gav positiva besked om att organisation arbetar väl trots begränsade tillgångar. Resultatet pekade dock på det som många medlemmar gett uttryck för, nämligen att IPU skulle vinna på att fokusera på de mest prioriterade områdena. Bland de frågor som IPU där har mest att erbjuda märks teknisk assistans vid uppbyggande av demokratiska institutioner.

Bilaterala möten

Tre bilaterala möten hölls i Genève, med delegationerna från Bahrain, Bangladesh och Rumänien.

Delegationen från Bahrain ville träffa den svenska delegationen för att etablera starkare relationer med de nordiska länderna. Vid det mötet redogjorde delegationen om landets politiska och ekonomiska situation och samhällsbyggnaden i allmänhet sedan de demokratiska reformerna infördes 2002 och landets första parlamentsval på 30 år ägde rum. Den svenska delegationen

stälde bl. a. frågor om hur arbetar med sikte mot en ökad demokratisk miljö och landets konstitutionella uppbyggnad.

Den svenska delegationen hade även efterfrågat ett bilateralt möte med den rumänska delegationen för att diskutera romernas situation i Sverige. Den rumänska delegationen framhöll att landet arbetar aktivt med utbildningsfrågor för den romska befolkningen och med sociala program för att integrera romerna i samhället och att en utmaning är att öka andelen romer som fortsätter att utbilda sig efter grundskoleutbildningen. Den rumänska delegationen menade att frågan om tiggeriet i Sverige inte enbart är en bilateral fråga utan pekade på behovet av ett samarbete på EU-nivå för att lösa det utbredda tiggeriet bland romer som är ett faktum i flera europeiska länder – däribland Sverige.

Den svenska delegationen höll även ett bilateralt möte med talmannen från Bangladesh, Dr. Shirin Sharmin Chaudhury. Talmannen var inbjuden av riksdagens talman att delta vid IPCI-konferensen i Stockholm den 23–25 april 2014, en parlamentarisk konferens om befolkningsfrågor. Vid mötet lyftes jämställdhetsfrågor, inklusive sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), och arbetssituationen för de bangladeshiska textilarbetarna.

Kommittén för mänskliga rättigheter för parlamentariker

Sedan våren 2012 har Ulf Nilsson (FP) suttit med i IPU:s kommitté för mänskliga rättigheter för parlamentariker. Kommittén arbetade under året med 270 parlamentsledamöter i 43 olika länder. Att vara parlamentariker i opposition är fortsatt en utsatt situation i många delar av världen och oppositionspolitiker drabbas oftare av brott mot mänskliga rättigheter. Kommittén beslutade att genomföra en fältresa till Zambia för att bl.a. klargöra påstådda polistrakasserier mot den zambiska oppositionen och kommer också att undersöka nya åtgärder som vidtagits för att skydda rätten till mötesfrihet. Kommittén behandlade och antog resolutioner om fall från bl. a. Kamerun, Zimbabwe, Colombia, Venezuela, Malaysia, Pakistan, Palestina och Israel.

Kommittén för Mellanösternfrågor

Monica Green (S) är vice president i Mellanösternkommittén. Vid kommitténs möte i Genève fördes diskussioner kring det fortsatta arbetet och prioriterade frågor. Vid kommitténs föregående möte vid höstförsamlingen i Genève 2013 diskuterades att organisera två rundabordssamtal som skulle inkludera såväl parlamentariker som representanter från det civila samhället. Deltagarkretsen skulle bestå av representanter från både israeliska och palestinska parlamenten och inkludera unga parlamentariker och kvinnor. Kvinnor, jämställdhet och ungdomsfrågor har vid kommitténs tidigare möten förts fram som ett fokusområde för samtalen, och vid mötet i mars 2014 i Genève lades även frågan om vattenförsörjning fram som en viktig fråga för rundabordssamtalen. Likaså diskuterades planer om att genomföra en fältresa med besök i fängelser där politiker från det palestinska parlamentet sitter fängslade.

IPU:s 131:a församling i Genève, Schweiz, den 12–16 oktober 2014

Över 700 parlamentariker från 147 länder samlades för att diskutera globala frågor vid IPU:s höstförsamling i Genève den 12–16 oktober. Huvudtemat för mötet var jämställdhet mellan könen och stopp för våld mot kvinnor.

I generaldebatten deltog 116 talare och debatten pågick under tre dagar. I talen konstaterades att inget land i dag kan påstå sig ha uppnått jämställdhet. Kvinnor står för hälften av världens befolkning men utgör endast 21,8 procent av parlamentarikerna i världen, de tjänar systematiskt mindre än män för samma arbete, och över 31 miljoner flickor får inte gå i grundskolan. Det konstaterades att kampen för att nå jämställdhet måste vara en prioriterad fråga för både män och kvinnor. Vidare lyftes att en av tre kvinnor i världen har upplevt våld i nära relationer eller sexuellt våld av någon annan än sin partner.

Svenska IPU-delegationens andre vice ordförande Ulrika Karlsson (M) talade om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) och då särskilt kvinnors och flickors behov av, och rätt till, god mödrahälsovård, sexualundervisning, tillgång till preventivmedel och tillgång till säker abort. Karlsson befäste kvinnors och flickors rätt att bestämma över sina egna kroppar och sina egna livsval. Karlsson tryckte på att parlamentariker måste motarbeta barnäktenskap och könsstympning. Vidare påminde hon om att parlamentarikerna vid FN-konferensen om befolkningsfrågor i Stockholm i april 2014 antog Stockholm Statement of Commitment som bl. a. fastslår en åldersgräns på 18 år för äktenskap.

De permanenta kommittéerna

Krister Örnfjäder (S) deltog vid första kommitténs möte som diskuterade cyberterrorism som ett allvarligt hot mot fred och säkerhet. Den uruguayanska delegationen var initiativtagare till diskussionen inom IPU som ska utmynna i en resolution på den 132:a församlingen 2015. Mötet diskuterade vad som inefattas i begreppet cyberterrorism och hur det hotar global fred och internationell säkerhet. Parlamentarikerna nämnde exempelvis cyberattacker, spionage och cyberterrorism och lyfte fram olika perspektiv på och politiska ställningstagande kring frågan samt hur en internationell reglering eller norm kan skapas.

Temat inom andra kommittén var skapandet av ett nytt system för vattenhantering – främjandet av parlamentariska åtgärder inom vattenförsörjning. Parlamentariker från 34 länder deltog i debatten och belyste frågan ur olika perspektiv – på nationell, regional och internationell nivå och framhöll den viktiga roll som parlamentariker har. Från svensk sida följde Monica Green (S) utskottet, höll ett anförande i debatten och underströk att vatten är en basal mänsklig rättighet. Hon påminde om att många fattiga människor i världen, både i städer och på landsbygden lever i brist på säkert dricksvatten och vatten för säker matproduktion. Det konstaterades att det behövs starkare åtgärder

och att parlamentariker aktivt ska arbeta för att stödja de kommande hållbarhetsmål som ska börja förhandlas nästa år. Det underströks att jordens vatten håller på att ta slut och att vatten är vår viktigaste resurs för ett hållbart ekosystem. Befolkningsökningen och klimatförändringarna förstärker vattenbristen, vilket innebär att ett starkt styrsystem för att hantera vatten är av yttersta vikt för att vatten ska vara tillgängligt för alla.

Tredje kommittén diskuterade internationell rätt, nationell suveränitet, icke-inblandning i interna angelägenheter stater och mänskliga rättigheter. Ulrika Karlsson (M) deltog i kommitténs arbete och lyfte fram att det inte kan finnas någon varaktig fred och säkerhet i vår värld utan respekt för universella mänskliga rättigheter, inklusive lika rättigheter för män och kvinnor, de grundläggande friheterna, demokrati och rättsstatsprincipen. Karlsson gjorde kommittén uppmärksam på den fruktansvärda situationen för hundratals kvinnor och flickor i Syrien och Irak där rörelsen islamiska staten (IS) kidnappar kvinnor och barn som säljs till sexslaveri, våldtas eller tvingas till äktenskap. Dessa skrämmande fakta måste åtgärdas och omvärlden och IPU har en skyldighet att ingripa för att skydda civila från folkmord, krigsförbrytelser, etnisk rensning och brott mot mänskligheten. Vid kommitténs slutliga sammanträde lyckades man inte komma överens om resolutionstexten och beslutade därför att fullfölja arbetet under vårförsamlingen i Hanoi 2015.

Vid församlingen i Genève ledde Anti Avsan (M) tillsammans med den mexikanska senatoren Laura Rojas en paneldiskussion om en integrerad strategi för att motverka den globala narkotikaproblematiken med förhoppningen att ge ett parlamentariskt bidrag inför FN:s särskilda session 2016 om narkotikafrågor (UNGASS). I panelen deltog den svenske journalisten Erik de la Reguera.

Parlamentarikerna diskuterade det brottsbekämpande, förebyggande och rehabiliterande synsättet. Avsan underströk att det inte borde finnas något antingen eller utan att alla sätt behövs och kompletterar varandra. Moderatorerna påpekade att underlåtenhet att diskutera frågan nationellt och internationellt inneburit dödsfall, instabil demokrati, utsatthet för kvinnor och barn i fattiga samhällen, penningtvätt, korruption och organiserad brottslighet. I den efterföljande diskussionen beklagade parlamentarikerna bristen på debatt och förståelse i parlamenten, hos allmänheten och i media. De hänvisade till behovet av tillgång till ordentlig grundläggande hälsovård, läkemedel, behandling och det föreslogs att strategier måste bygga på mänskliga rättigheter och vara fast förankrade i den nya utvecklingsagendan.

Kommittén ansåg att IPU ska utgöra ett kompletterande forum för engagemang inför UNGASS.

Särskilt brådskande resolution om ebola

En resolution om ett särskilt brådskande ämne antogs också, med ebola som tema. Monica Green (S) ingick i den redaktionskommitté som förhandlade fram texten. I resolutionen rekommenderas medlemsländernas parlament att

utarbete planer för att hjälpa drabbade länder att snabbt återhämta sig från ebolavirusets negativa effekter. Resolutionen väddar också till stater att fördubbla sina insatser för att öka allmänhetens medvetande om viruset och arbeta för att motverka en stigmatisering. Vidare manar resolutionen till att läkemedelsindustrin, forskningsinstitutioner och den privata sektorn ska investera i olika behandlingsmöjligheter mot ebola.

Styrande rådet

Guinea och Madagaskar valdes åter in som medlemsländer och IPU består därmed från hösten 2014 av 166 medlemsländer. På rekommendation av den externa och de interna revisorerna godkände rådet det finansiella resultatet från 2013. För 2014 är det Krister Örnfjäder (S) som är utsedd till intern revisor. Rådet tog del av en överblick av IPU:s ekonomiska situation och konstaterade att finanserna i år balans. Medlemsländerna uppmanades att göra ytterligare ansträngningar för att främja en mobilisering av resurser för IPU och dess verksamhet. IPU har under en längre tid tagit emot generösa fleråriga bidrag från Sida. Under hösten slutförde IPU och Sida en ny överenskommelse som innebär ökade finansiella bidrag. Rådet mottog förslag på och godkände 2015 års budget på 15 488.600 schweizerfranc.

Kvinnomötet

Vid det 20:e mötet för kvinnliga parlamentariker deltog 133 kvinnor och 12 män från 86 parlament. Mötet leddes av presidenten för styrelsen för kvinnomötet M. Mensah-Williams (Namibia) och dess vice president Ulrika Karlsson (M).

Generalsekreterare för International IDEA, Yves Leterme, tidigare premiärminister och utrikesminister i Belgien, deltog i en debatt om kvotering för kvinnor, en av de åtgärder som används för att påskynda utvecklingen mot jämställdhet inom politiken. Parlamentarikerna lyfte fram att de politiska partierna måste spela en större roll för att bana väg för val av kvinnor och utse dem till ledande positioner. Mötet inkluderade även en paneldiskussion om kvinnors inflytande i parlamentet som modererades av Gunilla van Hall, journalist på Svenska Dagbladet. Paneldeltagarna betonade att kvinnors politiska deltagande är en demokratisk nödvändighet. Flera av de framsteg som har gjorts för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan könen i form av exempelvis nationella lagstiftningsreformer drivs ofta av kvinnliga lagstiftare. Det konstaterades att fler och fler kvinnor blir valda till ledande positioner men att kulturella hinder, direkt och indirekt diskriminering och stereotyper fortsätter att försvåra för kvinnors inflytande i parlamenten.

Kommittén för internationell humanitär rätt

Ulrika Karlsson (M) som är medlem i kommittén, diskuterade den svåra situationen för syriska flyktingar efter fyra år av konflikter och utan något slut i

sikte. Situationen har en enorm inverkan inte bara i Syrien utan även i grannländerna med stora flyktingströmmar. Den turkiska delegationen informerade kommittén om situationen i sitt land. Kommittén träffade även en delegation från Irak och diskuterade frågan om de syriska flyktingar och frågan om internflyktingar till följd av handlingar som utförts av IS.

Representanten för UNHCR sa att 33 miljoner människor för närvarande har drivits från sina hem till följd av konflikter och kränkningar av mänskliga rättigheter. Kommittén menade att man bör använda IPU-UNHCR:s nyligen lanserade handbok: Internflyktingar – ansvar och åtgärder, för att hjälpa länder och dess parlament att anta effektiv lagstiftning.

UNHCR rapporterade att det under senaste åren har skett betydande framsteg mot en ratificering av 1954 års konvention om statslösa personers status och 1961 års konvention om begränsning av statslöshet. UNHCR:s kampanj för att stoppa statslöshet om tio år lanserades den 4 november 2014.

Kommittén för Mellanösternfrågor

Monica Green (S) är vice president i Mellanösternkommittén, som möttes i Genève och även höll ett rundabordssamtal om krisen i Mellanöstern. Delta-garna var ense om att grova brott mot mänskliga rättigheter har skett och sker i regionen, och om behovet av att stärka dialogen mellan parterna. Kommittén var ense om att det är av stor vikt att vinna parternas förtroende för att få ett slut på krisen. Utskottet framhöll också kvinnors och barns rättigheter som viktiga faktorer i den politiska processen. Medlemmarna menade att rundabordssamtal mellan israeler och palestinier är en bra modell som bör främjas och att arbetet med vattenförsörjningsfrågan bör återupptas. Kommittén beklagade att den israeliska delegationen inte var närvarande vid dess möten och uttryckte en vilja att fortsätta med arbetet med att nå ut till Israel. Kommittén beslutade att genomföra en fältresa till regionen för att föra dialog med Knessets medlemmar i Jerusalem och Palestinska lagstiftande rådets medlemmar i Ramallah, samt resa till Gaza för att möta befolkningens politiska representanter och med egna ögon se den verklighet som människor där lever i.

Studiebesök och bilaterala möten

Den svenska IPU-delegationen deltog i studiebesök på Världshälsoorganisationen (WHO) om den globala narkotikaproblematiken. Man informerades om det arbete som WHO gör inom området, och de program som finns, för att stötta genomförandet av nationella policyer på nationell och regional nivå. WHO arbetar med kapacitetsuppbyggande och fungerande infrastruktur inom hälsoområdet, information och god samhällsstyrning, särskilt mot låg- och medelinkomstländer, för att förbättra kvalitén och säkerheten inom den medicinska produktsektorn.

Den svenska delegationen höll två bilaterala möten i Genève, dels med parlamentariker från Tjeckien, dels med parlamentariker från Georgien. Dele-

gationerna träffade de svenska parlamentarikerna för att etablera starkare relationer. Med Georgien tog den svenska delegationen bl. a. upp frågan om den fängslade politiska oppositionen i landet och behovet av ökad rättssäkerhet.

Ny president och ny generalsekreterare

Under höstförsamlingen kandiderade fyra parlamentariker till posten som ny president för IPU: Nurhayati Ali Assegaf från Indonesien, Bronwyn Bishop från Australien, Saber Chowdhury från Bangladesh och Abdulla Shahid från Maldiverna. Styrande rådet valde Chowdhury (Bangladesh) till ny president för IPU för en treårsperiod som sträcker sig fram till oktober 2017.

Under vårförsamlingen valdes Martin Chungong från Kamerun till ny generalsekreterare för IPU och efterträdde därmed svenske Anders B. Johnsson. Chungong blev IPU:s första afrikanske generalsekreterare. Genom IPU:s 125-åriga historia har bara européer innehaft posten som generalsekreterare.

Den avgående generalsekreteraren Anders B. Johnsson avtackades för sina ansträngningar och framgångar vad gäller bl. a. att utveckla en effektiv modell för att bygga starka demokratiska parlament, att främja IPU:s flaggskepp – jämställdhetsprogrammet – och att formulera IPU:s första antagna strategiska plan och utforma den parlamentariska dimension som IPU ger till det internationella samarbetet i FN.

Övriga IPU-möten

IPU har utsett Anti Avsan (M) och den mexikanska senatorm Laura Angélica Rojas Hernández till rapportörer för en IPU-studie om internationellt samarbete för att bekämpa den globala narkotikaproblematiken och hur parlamentariker kan bidra till processen inför UNGASS om narkotika 2016. Avsan och Rojas fick i uppdrag att inför IPU:s höstmöte skriva ett bakgrundspapper och ledde en paneldiskussion på ämnet. Ett antal möten har hållits och Avsan och Rojas kommer arbeta vidare med frågan inför vårförsamlingen i Vietnam 2015 och UNGASS 2016. För att kunna genomföra uppdraget anlätades under hösten journalisten Erik de la Reguera som rådgivare. Avsan har även inlett samtal och samråd med bl. a. Socialdepartementet och Utrikesdepartementet.

Krister Örnfjäder (S) deltar fortsatt i styrgruppen för 12 plus. Styrgruppen förbereder och samordnar frågor inför de två årliga IPU-församlingarna och möttes i Paris den 9–10 februari och i Berlin den 21–22 september.

Sedan 2002 anordnar IPU och Europaparlamentet gemensamt en parlamentarisk konferens om WTO-frågor. Konferensen är en sammanslutning av parlamentariker som övervakar Världshandelsorganisationen (WTO) för att kunna utkräva ansvar gentemot medborgarna, övervaka förhandlingarna, inhämta information om Dohaförhandlingarna, interagera med relevanta WTO-förhandlare och experter samt utbyta information med parlamentariker från andra länder. Konferensens arbete leds av IPU:s styrgrupp där representanter från 25 nationella parlament ingår och Anti Avsan (M) är medlem. År 2014

utsågs Krister Örnfjäder (S) till ordförande för styrgruppen. Den 11–12 februari deltog Anti Avsan och Krister Örnfjäder vid styrgruppens möte i Bryssel.

Inom den nordiska IPU-kretsen finns det ett väl fungerande samarbete inför, under och efter de två årliga församlingarna. Värdskapet för gruppens möten roterar, och under året stod den norska delegationen värd för två förberedande möten i Oslo den 10–11 mars och den 7–8 oktober. Under 2015 tar Danmark över värdskapet.

I november 2014 deltog Anti Avsan (M), Krister Örnfjäder (S), Monica Green (S) och Teres Lindberg (S) vid den årliga parlamentariska hearingen vid FN i New York. Årets tema handlade om de nya utvecklingsmålen.

Framåtblickande

Med en ny president och en ny generalsekreterare fortsätter IPU sitt intensiva arbete för att göra demokratifrågor och demokratiskt styrelseskick till en del av FN:s utvecklingsmål efter 2015. Jämställdhetsfrågan och bekämpandet mot våld mot kvinnor tar allt större plats på organisationens agendor.

Det svenska engagemanget i IPU är fortsatt starkt då samtliga svenska ledamöter är invalda och arbetar i IPU:s olika kommittéer och arbetsgrupper. Sverige ger ett fortsatt starkt stöd i form av engagemang och arbete men även ekonomiskt genom Sida.

I linje med den strategi som riksdagsstyrelsen har antagit om riksdagens internationella kontaktverksamhet, och med den ökade globaliseringen, ämnar IPU-delegationen fortsätta att lyfta frågan om hur arbetet i riksdagens delegationer till olika interparlamentariska församlingar på bästa sätt ska integreras med riksdagens övriga verksamhet. IPU-delegationen ser fram emot att fortsatt få återrapportera och debattera om sitt arbete i riksdagens kammare. IPU-delegationen har som ambition att under mandatperioden på olika sätt arbeta aktivt med informations spridning och att väcka debatt.

Nyligen genomförda och kommande församlingsmöten

IPU:s 130:e församling, Genève, Schweiz, den 16–20 mars 2014

IPU:s 131:a församling i Genève, Schweiz, den 12–16 oktober 2014

IPU:s 132:a församling i Hanoi, Vietnam, den 29 mars–1 april 2015

IPU:s 133:e församling i Cartagena de Indias, Colombia, den 31 oktober–4 november 2015